

Turap-1 2024

Inhoudsopgave

Hoofdlijnen Turap 1 2024	1
Totaalbeeld financiën.....	2
Bijlagen	5
Wijken Algemeen	5
S00 Bestuur, dienstverlening en financiën.....	7
S01 Veiligheid	10
S02 Bereikbaarheid.....	12
S03 Economie	13
S04 Onderwijs.....	15
S05 Cultuur	17
S06 Participatie en armoedebestrijding	18
S07 Zorg	20
S08 Welzijn en inclusie	24
S09 Gezondheid en sport	26
S10 Klimaat en energie.....	28
S11 Ruimtelijke ontwikkeling.....	29
S12 Wonen en leefomgeving	30
Bezuinigingsopties	32
Investerings.....	35

Hoofdpijnen Turap 1 2024

In deze eerste Turap over 2024 zijn de verwachte financiële afwijkingen over het lopende jaar 2024 opgenomen, voor zover die nu bekend zijn. Deze komen naar voren vanuit de financiële vertaling van de autonome ontwikkelingen en financiële ontwikkelingen die voor het jaar 2024 worden voorzien.

Turap en bestuursrapportages

In de Turaps wordt over de voortgang van de programma's gerapporteerd. Hiermee volgt de Turap de opbouw van de begroting en het jaarverslag. In Turap-1 zijn dit alleen de financiële afwijkingen. In Turap-2 wordt ook de inhoudelijke voortgang aan de hand van de doelenboom weergegeven. Naast de Turap kennen we in Arnhem ook bestuursrapportages, zoals de bestuursrapportage Zorgdomein en de bestuursrapportage Bestaanszekerheid. Deze bestuursrapportages lopen mee in het behandelproces van Turap-1. De Turap is minder gedetailleerd dan de bestuursrapportages. In deze Turap geven we in de bijlage bij de programma's S06 en S07 een korte toelichting op de financiële afwijkingen. In de bestuursrapportages is meer informatie over de voortgang op deze onderwerpen aangegeven.

Leeswijzer

De presentatie van de baten en de lasten die in de begroting van 2024 is gebruikt, is doorgezet in deze Turap. Daarom wordt een positief bedrag gepresenteerd op het moment dat er sprake is van meer baten of meer lasten. Concreet betekent dit dat als er hogere lasten zijn, dit als een positief bedrag in de lasten is gepresenteerd. Dit veroorzaakt een nadeel voor de algemene reserve. Wanneer een negatief bedrag als afwijking in de lasten is gepresenteerd, betekent dit dat er sprake is van minder lasten, dus een voordeel voor de algemene reserve. Wat betreft de baten werkt dit hetzelfde: een positieve afwijking in de baten betekent hogere baten en een voordeel voor de algemene reserve. Of een afwijking een voordeel of nadeel voor de algemene reserve veroorzaakt, is eveneens weergegeven in de kolommen in de bijlagen.

Overeenkomstig voorgaand jaar wordt een begrotingswijziging voorgesteld bij Turap-1. Afwijkingen worden in de begroting gewijzigd wanneer deze onder één van de volgende situaties vallen:

- verrekeningen met bestemmingsreserves (conform doelen BR)
- overhevelingen tussen programma's (bijvoorbeeld extra middelen uit decentralisatieuitkeringen (DU's) of taakmutaties gemeentefonds op programma S00 die leiden tot extra lasten op andere programma's);
- wijzigingen die vaststaan en niet meer wijzigen in de rest van het jaar (bijvoorbeeld een afrekening, uitspraak op een bezwaarschrift).

Per afwijking is in de tabellen de nodige informatie verstrekt. Hieronder is per kolom aangegeven welke informatie wordt weergegeven:

- I/S: Is de afwijking incidenteel of structureel;
- AR/BR: Komt de afwijking ten gunste of laste van de algemene reserve (AR) of een bestemmingsreserve (BR);
- B: Wordt de afwijking in de begroting verwerkt met bijgevoegde begrotingswijziging.

Totaalbeeld financiën

In deze Turap zijn alle afwijkingen opgenomen die op dit moment bekend zijn voor het boekjaar 2024. Deze afwijkingen worden in de begrotingsprogramma's in de bijlagen gepresenteerd daar waar de afwijkingen zich voordoen. In een aantal gevallen betekent dit dat een afwijking uit onderstaande tabel verdeeld is over meerdere programma's, omdat het bijvoorbeeld over vastgoed gaat dat in meerdere programma's is begroot. Ook vindt er in sommige gevallen een verdeling van de afwijking plaats over wijkprogramma's en stedelijke programma's. Tot slot is het voordeel op het gemeentefonds in programma S00 opgenomen, maar is rekening gehouden met het feit dat hierin extra middelen worden ontvangen ter dekking van lasten op andere programma's.

Turap 1	2024
Aanbesteding dagelijks onderhoud in stadsdeel centrum, Spijkerbuurt en Arnhemse Broek (CSA)	-2.000
Bijzondere bijstand	-165
MGR formatie RBL - uitvoering leerplicht	-92
Huisvesting ambtelijke organisatie (beëindiging huurkorting)	-937
Nominaal - CAO 2024	-790
Vennootschapsbelasting	-478
BRP-straat Zevenaar	-256
Interne veiligheidscoördinatie	-100
Onttrekking BR bedrijfsvoering interne veiligheidscoördinatie	100
Jongerenraad	-50
Dekking Jongerenraad uit voordeel Sportbedrijf	150
Monitor leefbare wijken	56
Doorontwikkeling wijksturing	75
Resultaat rekenkamer 2023	-93
Onttrekking rekenkamer resultaat 2023 uit de BR Rekenkamer	93
Actualisatie MIP	1.334
Gemeentefonds	3.373
Areaalontwikkeling opbrengsten OZB	-142
Horecastewards	-85
VGGM resultaatbestemming 2023	400
Bestuurlijke boetes uhv brandbeveiligingsverordening	-52
Sportevenementen	-275
Sportevenementen onttrekking uit de BR Evenementen	275
Visie nieuwe haven (Sociaal Economisch Fonds)	-100
Korenkwartier (Sociaal Economisch Fonds)	-89
Uitvoeren van de reclamecode (Sociaal Economisch Fonds)	-80
Onderzoek impuls winkelgebieden (Sociaal Economisch Fonds)	-70
Kwaliteitsimpuls werklocaties (Sociaal Economisch Fonds)	-50
Onttrekking BR Sociaal Economisch Fonds	389
Historische Kelders	-40
Reëel ramen toeristenbelasting	100
Dak instorting gymzaal Olympus	-800
Bewegingsonderwijs	-150
Natuurcentrum (Molenplaats): Uitbreiding subsidie Arnhem	-105
Natuurcentrum (Molenplaats): Incidentele subsidie	-100
Dekking Natuurcentrum (Molenplaats): Projectbudget (Poort naar de Veluwe)	100
Dekking Natuurcentrum (Molenplaats): Bossen en Parken/Natuur	105
Actualisatie BUIG	-3.736

Actualisatie WSW	-624
Studietoeslag	-300
Volume-ontwikkeling kosten jeugdzorg / prognose	-10.400
Dekking volume-ontwikkeling uit BR Wmo en Jeugdzorg	2.400
Tarievenonderzoek ambulant Wmo	-3.230
Dekking tarievenonderzoek ambulant Wmo	3.230
Tarievenonderzoek ambulant jeugdzorg	-2.839
Tarieven inkoop Verblijf jeugdzorg	-2.330
Landelijk tarief jeugdbescherming vanaf 2024	-930
Aanpak wachtlijsten en huishoudelijke ondersteuning	-650
Dekking aanpak wachtlijsten en huishoudelijke ondersteuning uit de BR Wmo en jeugdzorg	650
CAO wijziging SWT	-338
Dekking CAO wijziging SWT uit BR Wmo en jeugdzorg	338
Frictiekosten beëindigen pilot begeleiding	-136
Dekking frictiekosten beëindigen pilot begeleiding uit de BR Wmo en jeugdzorg	136
Veilig thuis bijdrage 2024	-80
Doelgroepenvervoer	400
Actualisatie beschermd wonen	2.230
Actualisatie beschermd wonen toevoeging naar de BR Wmo jeugdzorg	-2.230
Dekking tekort zorg	2.736
Uitvoeringskosten Bureau Nieuwkomers	-158
Dekking uitvoeringskosten Bureau Nieuwkomers uit BR Asiel en inburgering	158
Klimaatinstallatie Valkenhuizen	-100
Kosten lachgascilinders	-800
Kosten ruimen fietsen	-80
Dierentehuis	-50
Afval Grof vuil ophalen aan huis	350
Opbrengsten afvalstoffenheffing	400
Opbrengstdaling scheepvaartrechten	-100
Totaal Turap 1	-16.632

Het hier gepresenteerde beeld laat op voorhand een nadeel van bijna € 17 miljoen zien (de uitsplitsing in baten en lasten is te vinden in de volgende tabel). Mede in het kader van het financieel meerjarenbeeld dat voor de Perspectiefnota 2025-2028 is opgesteld, wordt een aantal bezuinigingsopties voorgesteld om dit nadeel te beperken. In de Perspectiefnota wordt een uitgebreide toelichting gegeven op het meerjarige financiële perspectief en de mogelijkheden voor bijsturing. Daar waar deze mogelijkheden ook al voor 2024 ingezet kunnen worden, zijn ze in deze Turap-1 in een apart hoofdstuk opgenomen. In totaal gaat het om een bedrag van € 10,5 miljoen dat ingezet kan worden om het genoemde nadeel van bijna € 17 miljoen te verzachten. Daarmee wordt het structurele tekort in 2024 opgelost, rekening houdend met de begrote mutatie aan de algemene reserve over 2024. Het resterende tekort is van incidentele aard en heeft in die zin alleen een effect op de weerstandsfactor. De weerstandsfactor komt met dit beeld in 2024 echter boven de minimale norm uit op 1,2.

In onderstaande tabel is het totaalbeeld van de Turap op het niveau van lasten en baten opgenomen. Dit beeld laat per saldo wederom het nadeel van € 16,6 miljoen voor de algemene reserve zien.

	Begroting	Afwijking	Prognose	
	Stand maart	Turap 1	Turap 1	
	2024			
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	929.608	26.767	956.375	N
Baten	898.571	5.065	903.636	V
Saldo lasten en baten	-31.037	-21.702	-52.739	N
Toevoegingen aan reserves	65.232	2.230	67.462	
Onttrekkingen aan reserves	96.270	7.300	103.570	V
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	31.038	5.070	36.108	V
Prognose resultaat	1	-16.632	-16.631	N

Zoals in de leeswijzer benoemd, wordt een aantal afwijkingen in de begroting gewijzigd, omdat deze afwijkingen niet meer zullen wijzigen in de loop van 2024. Dit leidt ertoe dat van de totale afwijking van € 16,6 miljoen een bedrag van € 2,6 miljoen wordt verwerkt in de begrotingswijziging bij deze Turap. Dit ontstaat door het saldo van voor- en nadelen van de individuele afwijkingen die volgens eerder benoemde criteria hiervoor in aanmerking komen. Het verschil met het totale geraamde nadeel van € 16,6 miljoen wordt mogelijk in Turap-2 verwerkt als er op dat moment zekerheid is over de onderliggende afwijkingen.

Bijlagen

Wijken Algemeen

	Begroting Stand Maart 2024	Afwijking Turap 1	Prognose Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	235.392	3.079	238.471
Baten	29.559	0	29.559
Saldo lasten en baten	-205.833	-3.079	-208.912
Toevoegingen aan reserves	1.716	0	1.716
Onttrekkingen aan reserves	2.929	0	2.929
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	1.213	0	1.213
Prognose resultaat	-204.620	-3.079	-207.699

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	3.079	N				
Sociale wijkteams (SWT)	0					
Teams Leefomgeving(TLO)	3.079	N				
Openbare ruimte	2.000	N	Aanbesteding dagelijks onderhoud in stadsdeel centrum, Spijkerbuurt en Arnhemse Broek (CSA)	I	AR	N
Schulddienstverlening	540	N	TM Vroegsignalering	S	AR	J
Armoedebeleid	282	N	TM Bijzondere bijstand	S	AR	J
Armoedebeleid	165	N	Bijzondere bijstand	S	AR	N
Onderwijs	92	N	MGR formatie RBL - uitvoering leerplicht	S	AR	N
Baten	0					
Sociale wijkteams (SWT)	0					
Teams Leefomgeving(TLO)	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Sociale wijkteams (SWT)	0					
Teams Leefomgeving(TLO)	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					
Sociale wijkteams (SWT)	0					
Teams Leefomgeving(TLO)	0					

Aanbesteding dagelijks onderhoud stadsdeel centrum, Spijkerkwartier en Arnhemse Broek (CSA)

In het najaar 2023 is een Europese aanbesteding geweest voor het dagelijks onderhoud in ons stadsdeel Centrum, Spijkerbuurt en Arnhemse Broek (CSA) voor het jaar 2024.

Voor een deel van dit dagelijks onderhoud is de Europese aanbesteding mislukt, doordat de inschrijvingen resulteerden in een forse overschrijding van het begrote budget. Op twee van de vier percelen heeft maar één marktpartij ingeschreven. Voor 2024 zal de werkwijze van 2023 worden gevolgd, hetgeen betekent dat het dagelijks onderhoud met een aantal marktpartijen wordt uitgevoerd. Hierbij wordt afgerekend op basis van werkelijk uitgevoerde werkzaamheden (gemaakte uren) en is dit -vooralsnog- zonder extra duurzaamheidseisen etc. De (minimaal) verwachte overschrijding wordt hiermee geraamd op € 2 miljoen in 2024.

Taakmutatie Vroegsignalering en Bijzondere bijstand

Het kabinet stelt in totaal € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Voor 2024 wordt in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld. Voor Arnhem gaat het om een bedrag van € 540.000 voor vroegsignalering en € 282.000 voor bijzondere bijstand. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Bijzondere bijstand

We zien een toename in het aantal aanvragen en daarmee ook de kosten voor Bijzondere Bijstand. Dit komt voornamelijk doordat wettelijk een tegemoetkoming voor verhoogde energielasten is toegevoegd aan Bijzondere Bijstand en daarnaast door de vernieuwde Arnhemse regeling voor Duurzame Gebruiks Goederen en de herziening voor Bijzondere Bijstand tot 21 jaar. We verwachten dat door de toename van de aanvragen voor 2024 in totaal € 300.000 extra nodig is. In Turap 2 2023 is reeds € 135.000 incidenteel toegevoegd voor het jaar 2024. Dat betekent voor 2024 een tekort van € 165.000 (€ 300.000 -/- € 135.000).

MGR formatie RBL - uitvoering leerplicht

Het RBL Midden-Gelre heeft een belangrijke rol in de preventie van problemen bij jeugdigen. Eind 2022 is er door branchevereniging Ingrado een nieuwe formatierichtlijn gepubliceerd. De analyse hiervan leidt ertoe dat voorgesteld wordt de formatie voor leerplichttaken, waaronder ook kwalificatieplicht MBO, te laten toenemen. In 2023 is een groeimodel gehanteerd voor het ophogen van de formatie en bijbehorende kosten. Voor 2024 is hiervoor een structurele verhoging van het budget van € 92.000 noodzakelijk.

S00 Bestuur, dienstverlening en financiën

	Begroting Stand Maart 2024	Afwijking Turap 1	Prognose Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	107.289	1.089	108.378
Baten	615.647	4.717	620.364
Saldo lasten en baten	508.358	3.628	511.986
Toevoegingen aan reserves	298	0	298
Onttrekkingen aan reserves	12.885	193	13.078
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	12.587	193	12.780
Prognose resultaat	520.945	3.821	524.766

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	1.089	N				
Bedrijfsvoering en PenO	937	N	Huisvesting ambtelijke organisatie (beëindiging huurkorting)	I	AR	J
Financiën	790	N	Nominaal -CAO 2024	I	AR	J
Financiën	478	N	Vennootschapsbelasting	S	AR	J
Publieke dienstverlening	256	N	BRP-straat Zevenaar	S	AR	N
Bedrijfsvoering en PenO	100	N	Interne veiligheidscoördinatie	I	BR	J
Raad	93	N	Resultaat rekenkamer 2023	I	BR	N
Wijken en wijkgericht werken	50	N	Jongerenraad	I	AR	J
Financiën	-56	V	Monitor leefbare wijken	I	AR	N
Wijken en wijkgericht werken	-75	V	Doorontwikkeling wijksturing	I	AR	N
Wijken en wijkgericht werken	-150	V	Dekking Jongerenraad uit voordeel Sportbedrijf	I	AR	J
Financiën	-1.334	V	Actualisatie MIP	S	AR	J
Baten	4.717	V				
Financiën	4.859	V	Gemeentefonds September - December circulaire	S	AR	J
Financiën	-142	N	Areaalontwikkeling opbrengsten OZB	S	AR	N
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	193	V				
Bedrijfsvoering en PenO	100	V	Onttrekking bestemmingsreserve bedrijfsvoering interne veiligheidscoördinatie	I	BR	J
Raad	93	V	Onttrekking bestemmingsreserve rekenkamer resultaat 2023	I	BR	N

Huisvesting ambtelijke organisatie

Met ingang van 1 juli 2023 is de overeengekomen tijdelijke huurkorting van het Stadskantoor geëindigd. In Turap-2 2023 is dit incidenteel opgelost voor 2023, maar in de begroting 2024 is hier voor de jaren 2024 tot en met 2026 (looptijd huurcontract) nog geen rekening mee gehouden. Dit heeft op jaarbasis een nadelig resultaat tot gevolg van € 937.000.

Nominaal - CAO 2024 ambtelijke organisatie

In de begroting 2024 is rekening gehouden met een loonontwikkeling voor het eigen personeel van 5,2 % op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2023. In het najaar van 2023 is een nieuwe CAO afgesloten. Als gevolg hiervan komt de ontwikkeling van de loonsom uit op 7,2%. Voor 2024 heeft dit een nadelig resultaat tot gevolg van € 0,8 miljoen.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

De Belastingdienst legt jaarlijks eind januari al een voorlopige aanslag op waarbij gekeken wordt naar de Vpb-aangiften in de eerdere jaren. Met ingang van 2023 zijn de tarieven voor de parkeergarages verhoogd waardoor het resultaat op deze activiteit ook gegroeid is. Hierdoor is een verschil ontstaan tussen de door de Belastingdienst ingeschatte voorlopige aanslag uit januari 2023 en de werkelijke realisatie over 2023. Dit heeft ook voor 2024 en verder een structureel effect op de te betalen vennootschapsbelasting.

BRP-straat Zevenaar

De gemeente ontvangt voor de bemensing van de BRP straat in Zevenaar een vergoeding van het Rijk van € 495.000 per jaar. In de begroting wordt er vanuit gegaan dat de kosten die de gemeente hiervoor maakt voor een deel uit de reguliere budgetten voor Publieke Dienstverlening kunnen worden gedekt, en werd een deel van de vergoeding van het Rijk aan de algemene middelen toegevoegd. Het blijkt echter dat door toegenomen werkzaamheden de volledige vergoeding van het Rijk noodzakelijk is om alle taken uit te kunnen voeren. Hierdoor ontstaat nu een nadeel ten opzichte van de begroting van € 256.000.

Interne veiligheidscoördinatie

Binnen de gemeente is de bezetting ten aanzien van de interne veiligheidscoördinatie beperkt, terwijl de complexere casuïstiek binnen de spreekkamers, door onder andere het weer zelf uitvoeren van schulddienstverlening, verder toeneemt. Het gaat hierbij zowel om de locatie (bijvoorbeeld ook op de diverse plekken in de wijken), als getraind zijn hoe om te gaan met bedreiging of agressie. Nu wordt er veel geschakeld op basis van incidenten, daar gaan de volledige uren van de interne veiligheidscoördinator aan op. De verharding van de maatschappij is direct terug te zien in toenemende opgave met betrekking tot waarborging van het bieden van een veilige werkplek voor onze ambtenaren. Om tot een betere borging van dit onderwerp in de organisatie te komen, zijn extra middelen nodig. In 2024 leidt dit tot een nadelig resultaat van € 0,1 mln. Dit nadeel wordt gedekt door een onttrekking uit de bestemmingsreserve Bedrijfsvoering.

Resultaat Rekenkamer 2023

De Rekenkamer heeft over 2023 een nadelig resultaat gerealiseerd van € 93.000. Dat is enerzijds een gevolg van de langdurige ziekte van de medewerkers van de Rekenkamer, anderzijds heeft de Rekenkamer mede daardoor extra moeten inhuren om het complexe onderzoek inzake generatiearmoede op tijd te voltooien. Ook heeft de Rekenkamer door die ziekte extra secretariaatscapaciteit moeten inhuren ter ondersteuning van de onderzoeken. De Rekenkamer beschikt over een bestemmingsreserve om te borgen dat onderzoeken kunnen worden uitgevoerd. Aangezien de jaarrekening 2023 van de gemeente al is afgerond, wordt voorgesteld om het nadelig resultaat ad € 93.000 in 2024 te onttrekken aan de bestemmingsreserve Rekenkamer. Na verrekening van het resultaat bedraagt de stand van de bestemmingsreserve € 120.000.

Jongerenraad

In november 2023 bij de behandeling van de Begroting 2024 heeft de raad een motie ingediend met een verzoek aan het college om een jongerenraad in te stellen. Deze jongerenraad, met jongeren tussen de 15 en 25 jaar, wil de stem van Arnhemse jongeren laten horen en invloed uitoefenen op het beleid van gemeente Arnhem. Deze motie is door ons college overgenomen. Dit jaar en in 2025 en 2026 leidt dat tot extra kosten en een nadeel van € 50.000 per jaar. In het laatste jaar 2026 volgt een evaluatie van de jongerenraad en wordt gekeken naar de voortzetting. De kosten kunnen worden gedekt uit het voordeel op de energielasten van het Sportbedrijf dat ruimte oplevert voor de algemene middelen

Monitor leefbare wijken

In 2023 zijn de lasten voor de tweejaarlijkse monitor leefbare wijken van het destijds in 2024 opgenomen budget van € 125.000 verdeeld naar € 56.000 in 2023 en € 69.000 in 2024. Er is echter vergeten om de oorspronkelijke begroting in 2024 met € 56.000 te verminderen. Dit doen we nu alsnog, waardoor een voordeel op de Algemene middelen ontstaat van € 56.000.

Doorontwikkeling wijksturing

In de begroting 2024 staat een budget van € 150.000 opgenomen voor doorontwikkeling/implementatie Koersnota 2.0. We schatten in de helft van dit budget ook in 2025 nodig te hebben, enerzijds voor de begeleiding van Twynstra & Gudde voor het verandertraject wijksturing. En anderzijds voor de ontwikkeldagen van de Teams Leefomgeving. Hierdoor ontstaat op de begroting 2024 een voordeel van € 75.000.

Actualisatie MIP

Op basis van de realisatie over 2023 zijn de planningen van de investeringsprojecten in de meerjaren investeringsplanning (MIP) geactualiseerd. Hierdoor verschuift de realisatie van een aantal projecten naar een later jaar dan 2024. Dit kan diverse oorzaken hebben, zoals personele wisselingen of knelpunten in de capaciteit. Het is gebruikelijk dat niet alle investeringen hun oorspronkelijk geplande investeringsritme volgen. Daarom wordt over het geheel van de investeringen een deel planningsrealisme geraamd om hier op het totaal rekening mee te houden. In de reeks actualisatie MIP zijn geen nieuwe investeringen opgenomen. Als gevolg van de actualisatie van het MIP ontstaat in 2024 een voordeel van € 1,3 miljoen.

Gemeentefonds september- en decembercirculaire 2023

Het voordeel op het gemeentefonds ontstaat vanwege het feit dat de september- en decembercirculaires 2023 niet meer in de begroting zijn verwerkt. De begroting is gebaseerd op de meicirculaire 2023. Uit de september- en decembercirculaire 2023 ontstaan de volgende effecten:

- Als gevolg van wijzigingen in de uitkeringsfactor en actualisatie van de maatstaven ontstaat in 2024 een voordeel van bijna € 5 miljoen.
- Een aantal nieuwe taakmutaties en (aanpassingen in) decentralisatie-uitkeringen wordt ontvangen en deze worden overgeheveld naar de inhoudelijke programma's. Zie daarvoor de toelichtingen op andere programma's.

Areaalontwikkeling opbrengsten OZB

De opbrengsten OZB worden geraamd op basis van het aantal woningen inclusief de groei die hierin in de komende jaren verwacht wordt. Voor deze zogenaamde areaalontwikkeling is meerjarig een extra opbrengst OZB in de begroting opgenomen. Jaarlijks wordt beoordeeld of de geraamde extra opbrengsten naar boven of beneden bijgesteld moeten worden op basis van actuele gegevens over de ontwikkeling van de woningbouwvoorraad. De areaalontwikkeling 2024 blijft achter bij waar in de Begroting 2024 van uit is gegaan. De geraamde opbrengsten OZB worden daarom vanaf 2024 structureel met € 141.500 naar beneden bijgesteld.

S01 Veiligheid

	Begroting Stand Maart 2024	Afwijking Turap 1	Prognose Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	30.685	-315	30.370
Baten	5.868	-52	5.816
Saldo lasten en baten	-24.817	263	-24.554
Toevoegingen aan reserves	78	0	78
Onttrekkingen aan reserves	1.372	0	1.372
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	1.294	0	1.294
Prognose resultaat	-23.523	263	-23.260

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	-315	V				
Openbare orde en veiligheid	85	N	Horecastewards Veilige steden	I	AR	N
Openbare orde en veiligheid	-400	V	VGGM resultaatbestemming 2023	I	AR	N
Baten	-52	N				
Openbare orde en veiligheid	-52	N	Bestuurlijke boetes uhw brandbeveiligingsverordening	S	AR	N
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

Horecastewards Veilige steden

Er is in 2023 incidenteel budget toegekend voor initiatieven die de leefbaarheid versterken en voor het inzetten van zogenaamde sfeerteams. Deze sfeerteams zijn service- en overlast gericht, en geven op uitgaansavonden sturing op een gastvrije manier. De sfeerteams zijn na een aanbestedingsprocedure via Stichting Veilige Steden gestart. Zij werken nauw samen met de gemeente (waaronder de gemeentelijke handhavers), ondernemers, beveiligers en politie. De bedoeling was om deze inzet in 2024 te bekostigen via de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Korenkwartier. De begroting van de BIZ is echter niet toereikend en een aanvullende subsidie van € 85.000 voor het jaar 2024 is noodzakelijk zodat de sfeerteams daarvan bekostigd kunnen worden. Tevens zal er met de BIZ in gesprek worden gegaan over de bekostiging hiervan voor de komende jaren.

VGGM resultaatbestemming 2023

Dit betreft het resultaat van de gemeenschappelijke regeling VGGM over het jaar 2023 dat in het boekjaar 2024 wordt ontvangen. In 2023 is een positief resultaat behaald van € 1,7 miljoen waardoor we een teruggave voor de gemeente Arnhem van ongeveer € 400.000 verwachten. Het voordeel valt zowel op begrotingsprogramma S01 Veiligheid als op S09 Gezondheid en sport, de verdeling hiervan is nog niet bekend. Vooralsnog verantwoordt we deze volledig op het programma S01 Veiligheid, het gehele voordeel valt vrij naar de algemene middelen.

Bestuurlijke boetes uit hoofde van brandbeveiligingsverordening

Bij de begroting 2017 is een structurele baat begroot van € 51.500 als gevolg van de mogelijkheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete conform de brandbeveiligingsverordening. Deze boete is echter de afgelopen jaren nooit opgelegd omdat deze boete in de praktijk niet noodzakelijk geacht wordt. Bijvoorbeeld in

geval van omissies bij evenementen, vinden de evenementen geen doorgang. Daarnaast worden er andere handhavingsinstrumenten toegepast zoals bijvoorbeeld dwangsom en bestuursdwang waardoor de bestuurlijke boete uit hoofde van de brandbeveiligingsverordening niet opgelegd wordt. De brandbeveiligingsverordening kan inmiddels komen te vervallen omdat zaken die daarin worden geregeld inmiddels op andere plekken zijn geregeld. Er wordt in de gemeentelijke begroting ten onrechte rekening gehouden met deze ontvangsten.

S02 Bereikbaarheid

	Begroting Stand Maart 2024	Afwijking Turap 1	Prognose Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	32.989	0	32.989
Baten	9.488	0	9.488
Saldo lasten en baten	-23.501	0	-23.501
Toevoegingen aan reserves	11.494	0	11.494
Onttrekkingen aan reserves	12.416	0	12.416
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	922	0	922
Prognose resultaat	-22.579	0	-22.579

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	0					
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

S03 Economie

	Begroting Stand Maart 2024	Afwijking Turap 1	Prognose Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	10.557	729	11.286
Baten	1.755	100	1.855
Saldo lasten en baten	-8.802	-629	-9.431
Toevoegingen aan reserves	50	0	50
Onttrekkingen aan reserves	1.200	689	1.889
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	1.150	689	1.839
Prognose resultaat	-7.652	60	-7.592

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	729	N				
Evenementen	300	N	Sportevenementen	I	BR	J
Economische Zaken en citymarketing	100	N	Visie nieuwe haven (Sociaal Economisch Fonds)	I	BR	J
Economische Zaken en citymarketing	89	N	Korenkwartier (Sociaal Economisch Fonds)	I	BR	J
Economische Zaken en citymarketing	80	N	Uitvoeren van de reclamecode (Sociaal Economisch Fonds)	I	BR	J
Economische Zaken en citymarketing	70	N	Onderzoek impuls winkelgebieden (Sociaal Economisch Fonds)	I	BR	J
Economische Zaken en citymarketing	50	N	Kwaliteitsimpuls werklocaties (Sociaal Economisch Fonds)	I	BR	J
Toerisme en recreatie	40	N	Historische kelders	S	AR	J
Baten	100	V				
Toerisme en recreatie	100	V	Reëel ramen toeristenbelasting	S	AR	J
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	689	V				
Evenementen	300	V	Sportevenementen	I	BR	J
Economische Zaken en citymarketing	389	V	Onttrekking bestemmingsreserve Sociaal Economisch Fonds	I	BR	J

Sportevenementen

Jaarlijks wordt er gespaard voor toekomstige beeldbepalende evenementen (waaronder sportevenementen) om hierop tijdig te kunnen inspelen. In 2024 worden het NK Wielrennen, EK beachvolleybal, Olympisch festival en het WK Rolstoeltennis gehouden in Arnhem. Om de aanvullende middelen dit jaar beschikbaar te stellen worden deze onttrokken uit de bestemmingsreserve Evenementen.

Sociaal Economisch Fonds

Jaarlijks wordt een gedeelte van het saldo van het programma S03 Economie toegevoegd aan de bestemmingsreserve Sociaal Economisch Fonds. Een deel van het totaalsaldo wordt dit jaar ingezet voor Onderzoek impuls winkelgebieden (€ 70.000), Korenkwartier (89.000) het uitvoeren van de reclamecode (€ 80.000), visie nieuwe haven (€ 100.000) en de kwaliteitsimpuls werklocaties (€ 50.000). Om de middelen dit jaar beschikbaar te stellen worden deze onttrokken uit de bestemmingsreserve.

Historisch kelders

De gemeente pacht op basis van langlopende contracten de Historische Kelders. Hierdoor is de gemeente ook verantwoordelijk voor het beheer van de kelders. Het beheer van de kelders is voor 2024 niet begroot, terwijl er rond het beheer wel kosten (bijvoorbeeld energielasten en onderhoud) gerealiseerd worden.

Reëel ramen toeristenbelasting

Bij de Begroting 2024 hebben we de begrote opbrengsten uit toeristenbelasting structureel verhoogd naar € 1,2 miljoen op basis van de hogere aantallen over 2022 (gecombineerd met de hogere tarieven met ingang van 2023). We zijn toen aan de voorzichtige kant gaan zitten. Op basis van de definitief gerealiseerde aantallen over 2022 en het hogere tarief zouden we uitkomen op € 1,3 miljoen. Uit voorlopige CBS cijfers over het aantal overnachtingen in Gelderland in 2023 blijkt dat het niveau van 2022 ook in 2023 (meer dan) gerealiseerd wordt. Het hogere aantal overnachtingen lijkt hiermee structureel van aard te zijn, waarmee het ook reëel is om vanaf 2024 de opbrengsten uit toeristenbelasting structureel met € 100.000 te verhogen.

S04 Onderwijs

	Begroting Stand Maart 2024	Afwijking Turap 1	Prognose Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	28.226	1.155	29.381
Baten	3.198	0	3.198
Saldo lasten en baten	-25.028	-1.155	-26.183
Toevoegingen aan reserves	9.179	0	9.179
Onttrekkingen aan reserves	8.818	0	8.818
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-361	0	-361
Prognose resultaat	-25.389	-1.155	-26.544

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	1.155	N				
Onderwijs	800	N	Dak instorting gymzaal Olympus	I	AR	N
Onderwijs	150	N	Bewegingsonderwijs	S	AR	N
Onderwijs	105	N	Natuurcentrum (Molenplaats): Uitbreiding subsidie Arnhem	S	AR	N
Onderwijs	100	N	Natuurcentrum (Molenplaats): Incidentele subsidie Arnhem	I	AR	N
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

Dak instorting gymzaal Olympus

in januari 2024 heeft Quadraam, de juridisch eigenaar van de gymzalen behorend bij het Olympus College, geconstateerd dat de daken van (Olympus 11 te Arnhem) beschadigd zijn en één dak is ingestort. De drie gymzalen zijn hierdoor (tijdelijk) niet meer geschikt voor gebruik. De mogelijke oorzaak van deze schade is het gevolg van een storm. De gemeente heeft als economisch eigenaar een opstalverzekering voor deze opstallen en de (storm)schade is gemeld bij de verzekering. In het voorlopig rapport vanuit de verzekeraar staat een geschat schadebedrag van € 800.000. Dit eerste schadebedrag kan nog oplopen. De vraag op dit moment is of de schade, boven het eigenrisico van de gemeente (welke € 500.000 per schadegebeurtenis per jaar is), is gedekt. De verzekeraar heeft hiervoor een expertise bedrijf ingeschakeld, die onderzoek doet naar de oorzaak. Wij hebben in overleg met onze tussenpersoon een eigen expertisebureau ingeschakeld voor een contra expertise. Dit traject is nog lopende, waardoor het momenteel nog onzeker is hoe hoog het totale schadebedrag wordt. Dit kan variëren van € 500.000 eigen risico tot € 800.000. Gezien de onzekerheden over de hoogte van het uiteindelijke bedrag waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, wordt momenteel uitgegaan van een schadepost ter hoogte van € 800.000, dit bedrag kan nog naar beneden worden bijgesteld.

Bewegingsonderwijs

Wettelijk is geregeld dat gemeenten aan schoolbesturen voor primair en (voortgezet) speciaal onderwijs jaarlijks een vergoeding betalen voor de exploitatie van de gymaccommodaties. De vergoeding wordt aan de schoolbesturen uitgekeerd in de vorm van zogeheten 'klokuurbedragen'. De VNG kent hiervoor normbedragen.

Om dit recht volgens de normbedragen uit te kunnen keren is het huidige budget te laag en is € 150.000 structureel extra budget nodig.

Natuurcentrum (Molenplaats): Uitbreiding subsidie Arnhem en Incidentele subsidie

In de begrotingssubsidie van Natuurcentrum is het beheer van bezoekerscentrum Molenplaats Sonsbeek en de Witte Watermolen als één van vier brede doelstellingen opgenomen. Natuurcentrum Arnhem (NA) ontvangt van de gemeente een subsidie voor het openstellen van de Molenplaats en de Witte Watermolen in Sonsbeek als bezoekerscentrum alsmede het draaiende houden van de molen en het bieden van een (educatief) programma. Zolang Natuurcentrum geen geschikte horeca-uitbater vindt, loopt zij de inkomsten uit huur mis. Daarnaast worden er extra kosten gemaakt aangezien er vakbekwaam personeel moet worden aangetrokken om de Molenplaats voldoende te bemensen, anders zal de Molenplaats noodgedwongen gesloten zijn. Met de inkomsten uit huur van de horecapartner hadden zij een sluitende begroting, dat is nu niet het geval. Tevens is door hogere prijzen het exploitatiebudget onder druk komen te staan waardoor een extra subsidie van € 205.000 gevraagd wordt. Deze subsidie bestaat uit een structurele aanvraag (van € 105.000) en een incidentele bijdrage van (€ 100.000). Gelet op de voorziene financiële uitdagingen de komende jaren is er binnen de bestaande budgetten gezocht naar dekking voor deze subsidieaanvraag. Voorgesteld wordt om deze extra structurele subsidiebijdrage van € 105.000 te bekostigen uit de reeds beschikbaar gestelde middelen vanuit onderhoud Parken. Daarnaast wordt voorgesteld om de incidentele subsidie bijdrage van €100.000 voor de jaarschijf 2024 te bekostigen uit het projectbudget Poort naar de Veluwe (zie programma S12).

S05 Cultuur

	Begroting Stand Maart 2024	Afwijking Turap 1	Prognose Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	43.005	0	43.005
Baten	9.250	0	9.250
Saldo lasten en baten	-33.755	0	-33.755
Toevoegingen aan reserves	3.567	0	3.567
Onttrekkingen aan reserves	14.857	0	14.857
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	11.290	0	11.290
Prognose resultaat	-22.465	0	-22.465

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	0					
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

S06 Participatie en armoedebestrijding

	Begroting Stand Maart 2024	Afwijking Turap 1	Prognose Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	167.280	5.044	172.324
Baten	112.324	0	112.324
Saldo lasten en baten	-54.956	-5.044	-60.000
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	3.549	0	3.549
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	3.549	0	3.549
Prognose resultaat	-51.407	-5.044	-56.451

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	5.044	N				
Werk en Inkomen	3.736	N	Actualisatie BUIG	S	AR	N
Werk en Inkomen	624	N	Actualisatie WSW	S	AR	N
Werk en Inkomen	384	N	DU Begeleiding jongeren naar werk	S	AR	J
Werk en Inkomen	300	N	Studietoelage	S	AR	N
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

Actualisatie BUIG

De systematiek van BUIG maakt de omvang van het budget wat Arnhem ontvangt voor het grootste deel moeilijk voorspelbaar. Het gedeelte wat te beïnvloeden is, heeft betrekking op de inzet van loonkostensubsidie. In oktober 2023 is het voorlopige budget 2024 bekend geworden. Het knelpunt dat nu is opgevoerd betreft de meest actuele stand van het saldo BUIG (budget wat ontvangen wordt en prognose van de uitgaven voor BUIG lasten) en het saldo wat reeds is opgenomen in de begroting. Er is in Arnhem structureel sprake van een tekort op de bijstandslasten ten opzichte van de BUIG ontvangsten. We ramen in de begroting structureel dit tekort. Dit doen we uit eigen middelen op basis van een prognosemodel dat gebaseerd is op de gemiddelde uitgaven over eerdere jaren, dat het te begroten tekort in beeld brengt.

Voor het jaar 2024 is berekend dat Arnhem het begrote tekort van de BUIG moet ophogen met € 3,7 miljoen om de bijstandslasten te betalen. Het totaal van het begrote tekort komt uit op € 6,8 miljoen in 2024. Het oplopen van het tekort heeft te maken met een aanpassing van de kenmerken, zoals leeftijd, herkomst, woonsituatie, etc. in het objectieve verdeelmodel. Dat betekent dat de inschatting die het rijk maakt van de kans dat Arnhemse huishoudens bijstand nodig hebben, is veranderd. We krijgen hierdoor minder BUIG-inkomsten.

Voor het overige deel wordt standaard een risicobedrag opgenomen. Het risico bestaat uit 10% van het beschikbare actuele budget, minus het deel wat reeds in de begroting is opgenomen als tekort. In het hoofdstuk met bezuinigingsopties is een voorstel opgenomen voor wijziging van de systematiek.

Actualisatie WSW

Voor het jaar 2024 is het effect van de verandering in SW-lasten een nadeel van per saldo € 624.000. Dit bedrag bestaat uit een stijging van de lasten van € 1,9 miljoen en een incidenteel voordeel uit 2023 van € 1,3 miljoen. De stijging van de lasten is gebaseerd op de meest recente opgave van de MGR (maart 2024). Het nadeel wordt veroorzaakt door:

- Het aanwijsbesluit is vanaf 2024 gewijzigd. Er zijn in de begroting van de MGR aannames gedaan over het omzetverlies dat optreedt door begeleiding van SW'ers die geleidelijk ouder worden en daardoor minder inzetbaar zijn. Voor 2024 wordt door de MGR een omzetverlies van ca € 1,5 miljoen begroot.
- Prijs: de kosten per SW'er zijn gestegen als gevolg van de CAO-stijging zoals opgenomen in de septembercirculaire;
- Buitengemeenten: het aantal SW'ers dat buiten onze arbeidsregio woont, maar wel in Arnhem werkt, is door de MGR op basis van actuele cijfers bijgesteld. Dit zijn vaak mensen die al heel lang in Arnhem werken maar inmiddels zijn verhuisd naar net buiten deze regio. Het bedrag dat we van het rijk krijgen in het gemeentefonds is lager dan de vergoeding die SW medewerkers ontvangen. De CAO-stijging geldt ook voor deze groep SW'ers, dit telt eveneens mee in het nadeel.

Als gevolg van hogere uitstroom dan begroot en een lagere CAO dan begroot is er in 2023 een incidenteel voordeel behaald van € 1,3 miljoen. Dit voordeel komt in 2024 in de exploitatie van Arnhem.

DU Begeleiding jongeren naar werk

Met de Aanpak Jeugdwerkloosheid zetten gemeenten, scholen en hun partners zich in om kwetsbare jongeren te ondersteunen naar vervolgonderwijs of werk. Hiervoor waren in het kader van het corona steun- en herstelpakket en het Nationaal Programma Onderwijs tot en met 2022 extra financiële middelen beschikbaar. De jongeren op wie de Aanpak Jeugdwerkloosheid zich primair richt hebben echter een structurele achterstand op de arbeidsmarkt. Het kabinet heeft derhalve besloten de tijdelijke maatregelen om te zetten in structurele wet- en regelgeving. Totdat het wetsvoorstel in werking is getreden (naar verwachting in 2025) worden de middelen, net als voorgaande jaren, gelijkelijk verdeeld over de arbeidsmarktregio's en verstrekt via een decentralisatie-uitkering. Arnhem krijgt hiervoor in 2024 een bedrag van € 384.000. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

Studietoeslag

Vanaf April 2022 is de regeling individuele studietoeslag overgegaan van aanvraag bijzondere bijstand naar een inkomensregeling. Deze landelijke regeling is voor mensen die door een structurele fysieke beperking niet in staat zijn om zelf inkomen te verdienen naast hun studie. De wijziging van de regeling heeft tot gevolg dat de aanvraag nu met terugwerkende kracht kan worden gedaan tot ingangsdatum. Alle aanvragen die in 2023 zijn gedaan worden met terugwerkende kracht toegekend. Het is mogelijk om 5 jaar lang (vanaf april 22) de toeslag met terugwerkende kracht aan te vragen. Voor 2024 was reeds een hoger bedrag begroot. Met de huidige inzichten is de verwachting dat nog € 300.000 extra nodig is in 2024.

S07 Zorg

	Begroting Stand Maart 2024	Afwijking Turap 1	Prognose Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	66.927	15.073	82.000
Baten	2.571	0	2.571
Saldo lasten en baten	-64.356	-15.073	-79.429
Toevoegingen aan reserves	3.020	2.230	5.250
Onttrekkingen aan reserves	1.253	6.260	7.513
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-1.767	4.030	2.263
Prognose resultaat	-66.123	-11.043	-77.166

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	15.073	N				
Jeugdzorg	10.400	N	Volume-ontwikkeling kosten jeugdzorg / prognose	S	BR	N
WMO en sociale wijkteams	3.230	N	Tarievenonderzoek ambulant Wmo	S	BR	N
Jeugdzorg	2.839	N	Tarievenonderzoek ambulant jeugdzorg	S	AR	N
Jeugdzorg	2.330	N	Tarieven inkoop Verblijf jeugdzorg	S	AR	N
Jeugdzorg	930	N	Landelijk tarief jeugdbescherming vanaf 2024	S	AR	N
WMO en sociale wijkteams	650	N	Aanpak wachtlijsten en huishoudelijke ondersteuning	S	BR	N
WMO en sociale wijkteams	338	N	CAO wijziging SWT	S	BR	N
WMO en sociale wijkteams	136	N	Frictiekosten beëindiging pilot begeleiding	I	BR	J
Jeugdzorg	80	N	Veilig thuis bijdrage 2024	S	AR	N
WMO en sociale wijkteams	-400	V	Doelgroepenvervoer	I	AR	N
WMO en sociale wijkteams	-2.230	V	Actualisatie Beschermd wonen	S	BR	N
WMO en sociale wijkteams	-3.230	V	Dekking tarieven onderzoek ambulant Wmo	I	AR	N
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	2.230	N				
WMO en sociale wijkteams	2.230	N	Actualisatie Beschermd wonen	S	BR	N
Onttrekkingen aan reserves	6.260	V				
Jeugdzorg	2.736	V	Dekking tekort zorg uit BR Wmo en jeugdzorg	I	BR	N
Jeugdzorg	2.400	V	Dekkings volume-ontwikkeling uit BR Wmo en jeugdzorg	I	BR	N
WMO en sociale wijkteams	650	V	Dekking aanpak wachtlijsten huishoudelijke ondersteuning uit BR WMO en Jeugdzorg	I	BR	N
WMO en sociale wijkteams	338	V	Dekking CAO wijziging SWT uit BR Wmo en jeugdzorg	I	BR	N
WMO en sociale wijkteams	136	V	Dekking Frictiekosten beëindiging pilot begeleiding uit BR Wmo en jeugdzorg	I	BR	J

Volume-ontwikkeling jeugdzorg

Vanaf 2022 is sprake van een gestage toename van de kosten van jeugdzorg als gevolg van volume-ontwikkelingen binnen jeugdzorg en de groei in het zorggebruik. Deze volumestijging hangt niet alleen samen met een groei van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdzorg, maar ook met het gegeven dat de zorgtrajecten per jeugdige intensiever en daardoor duurder worden. Jeugdigen blijven langer en frequenter in zorg, waardoor de gemiddelde kosten per zorgtraject oplopen.

In de prognose van de kosten van jeugdzorg voor 2024 en 2025 die we baseren op de meest actuele zorgdata, houden we rekening met een afvlakking van de groei in de kosten en zetten daar een hoger risico in de risicoparagraaf tegenover.

Er is sprake van hogere volumelasten jeugdzorg van € 10,4 miljoen in 2024. Deze lastenstijging wordt deels gedekt door een onttrekking van € 2,4 miljoen uit de bestemmingsreserve Wmo & Jeugdzorg.

Tarievenonderzoek ambulante Wmo

De afgelopen periode is door een extern bureau een onderzoek uitgevoerd naar de tarieven ambulante voorzieningen Wmo en jeugdzorg die binnen de regio Centraal Gelderland worden gehanteerd. Er is een adviesrapport opgeleverd waarin nieuwe reële tarieven geadviseerd worden die hoger liggen dan de huidige (geïndexeerde) tarieven 2024. Op basis van landelijke wet- en regelgeving zijn gemeenten verplicht om reële, kostendekkende tarieven voor de zorgvoorzieningen te hanteren.

De financiële consequenties van de nieuwe aangepaste ambulante tarieven Wmo worden voor 2024 ingeschat op € 3,2 miljoen nadelig. Deze kosten kunnen worden gedekt uit verwachte voordelen binnen de Wmo als gevolg van lagere uitgaven dan verwacht voor onder andere ambulante begeleiding, groepsbegeleiding en activerend werk.

Tarievenonderzoek ambulante Jeugdzorg

In opdracht van de regionale inkooporganisatie is door een extern bureau een tarievenonderzoek uitgevoerd naar de tarieven ambulante voorzieningen Wmo en jeugdzorg die binnen de regio Centraal Gelderland worden gehanteerd. Er is een adviesrapport opgeleverd waarin nieuwe tarieven geadviseerd worden die recht doen aan de reële kosten van betrokken zorgaanbieders, waaronder gestegen loonkosten als gevolg van nieuwe CAO's en arbeidsmarktproblematiek. Deze tarieven liggen hoger dan de huidige (geïndexeerde) tarieven 2024. Op basis van landelijke wet- en regelgeving zijn gemeenten verplicht om reële, kostendekkende tarieven voor de zorgvoorzieningen te hanteren.

De financiële consequenties van de nieuwe aangepaste ambulante tarieven jeugdzorg worden voor 2024 ingeschat op € 2,84 miljoen nadelig.

Tarieven inkoop Verblijf Jeugdzorg

Per 1 juli 2024 worden de aanbieders van verblijfsvoorzieningen Jeugdzorg opnieuw door de regio Centraal Gelderland gecontracteerd (nieuwe inkoopronde). Dit is reden geweest om de huidige tarieven die de regio hanteert voor deze voorzieningen, door te laten lichten door een extern bureau. Dit heeft geleid tot een adviesrapport met hogere tarieven, die recht doen aan de reële kosten van betrokken zorgaanbieders, waaronder gestegen loonkosten als gevolg van nieuwe CAO's en arbeidsmarktproblematiek. Op basis van landelijke wet- en regelgeving zijn gemeenten verplicht om reële, kostendekkende tarieven voor de zorgvoorzieningen te hanteren. Ook de door het Rijk gewenste verkleining in groepsgroottes bij de verblijfsvoorzieningen, in het bijzonder in geval van terreinvoorzieningen, leiden hier tot een extra kostenstijging.

De financiële consequenties van de nieuwe aangepaste verblijfstarieven jeugdzorg worden voor 2024 ingeschat op € 2,30 miljoen nadelig.

Landelijk tarief jeugdbescherming vanaf 2024

Het Rijk heeft op basis van verricht onderzoek naar reële kostendekkende tarieven in de Jeugdbescherming besloten met ingang van 2024 voor alle gemeenten een landelijk, uniform tarief in te voeren voor de belangrijkste kinderschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen (ondertoezichtstelling, voogdij resp. individuele trajectbegeleiding).

Deze maatregelen jeugdbescherming en jeugdreclassering worden voor onze regio gezamenlijk met de zes andere jeugdzorgregio's uit de provincie Gelderland (G7) bovenregionaal bekostigd.

Het landelijk tarief ligt hoger dan de (geïndexeerde) tarieven die de G7 tot 2024 hanteerden, wat tot hogere kosten jeugdbescherming en jeugdreclassering voor alle betrokken regiegemeenten leidt. Via het Gemeentefonds wordt het landelijk budget jeugdzorg hiervoor opgehoogd met € 30 miljoen structureel. Dit komt globaal overeen met de helft van de hogere kosten.

De financiële consequenties van het nieuwe landelijk tarief jeugdbescherming en jeugdreclassering worden voor 2024 ingeschat op € 930.000 nadelig.

Aanpak wachtlijsten en huishoudelijke ondersteuning

De wachtlijst voor huishoudelijke ondersteuning is sterk toegenomen, waarbij ruim 250 kwetsbare inwoners met de hoogste prioriteit te lang op huishoudelijke ondersteuning moeten wachten. Op moment van schrijven wordt door uw raad een voorstel behandeld om de wachtlijsten aan te pakken. Onderdeel van dit plan is het afschaffen van de Algemene voorziening en volledig overstappen op Maatwerkvoorzieningen (MV). De betrokken inwoners worden daarvoor opnieuw gesproken en beoordeeld of en met welke frequentie huishoudelijke ondersteuning nodig is. In 2024 leidt dit tot incidentele kosten à € 650.000 om alle betrokken inwoners te spreken.

CAO wijziging Sociale Wijkteams

De CAO Sociaal Werk die van toepassing is op de sociale wijkteams stijgt harder dan de reguliere indexering door de gemeente. Dit leidt tot een financieel tekort bij de sociale wijkteams. Zonder compensatie moet het sociaal wijkteam het aantal wijkcoaches afbouwen. Uit een recent onderzoek door Significant naar het benodigde aantal wijkcoaches om de opdracht van de gemeente Arnhem uit te kunnen voeren, blijkt dat het huidige aantal wijkcoaches net toereikend kan zijn om deze opdracht uit te voeren. Om het benodigde aantal wijkcoaches op peil en de huidige opdracht uitvoerbaar te houden is compensatie van de CAO-stijging nodig.

In de jaarschijf 2024 dekken de sociale wijkteams zelf de helft van het tekort. De andere helft wordt gedekt uit de bestemmingsreserve Wmo en jeugdzorg. De kosten voor compensatie bedragen € 337.500 in 2024.

Frictiekosten beëindigen pilot begeleiding

Tussen 2021 en 2023 is een pilot uitgevoerd om de Stichting Sociale Wijkteams Arnhem (SWT) inwoners meer zelf te laten begeleiden door wijkcoaches. Daarvoor heeft SWT extra wijkcoaches in dienst genomen. De meerwaarde van de pilot bleek helaas beperkt, omdat de begeleiding door wijkcoaches er niet toe leidde dat zorgaanbieders minder begeleiding gingen bieden. Daarom heeft het college besloten om de pilot af te ronden. Door het afronden van de pilot moet SWT het aantal wijkcoaches afbouwen dat is aangenomen voor het uitvoeren van de pilot. Hiermee zijn frictiekosten gemoeid à € 136.205. Het college stelt voor dit bedrag te dekken uit de bestemmingsreserve Wmo & jeugdzorg.

Veilig thuis bijdrage 2024

Een Veilig Thuis organisatie is een meldpunt voor kindermishandeling en huiselijk geweld en een wettelijk voorgeschreven voorziening waarover gemeenten moeten beschikken en die zij in stand moeten houden.

Voor de gemeenten binnen de regio Centraal Gelderland betreft dat Veilig Thuis Gelderland Midden, dat tezamen met de gemeenten uit de regio West Veluwe Vallei wordt bekostigd middels een afgesproken verdeelsleutel. Het betreft hier in totaal 16 gemeenten die een financiële bijdrage leveren.

Er is sprake van kostenstijgingen vanwege een verhoogde vraag naar bestaande kerntaken en -diensten (onderzoeken van meldingen en verstrekken van adviezen) door de groei in het aantal meldingen. Voor 2024 wordt daarom een extra bijdrage van de betrokken gemeenten gevraagd.

Het financieel effect hiervan voor de Arnhemse financiële bijdrage bedraagt voor 2024 € 80.000 nadelig.

Doelgroepenvervoer

Doelgroepenvervoer voor de gemeente Arnhem wordt uitgevoerd door de Vervoersorganisatie regio Arnhem Nijmegen. De aanbesteding per juli 2024 heeft hogere tarieven tot gevolg en een negatief aanbestedingsresultaat. In de gewijzigde begroting 2024 DRAN zijn er echter dempende effecten zoals de vrijval van de zero emissiekosten en een lagere NEA-indexatie dan eerder mee gerekend zodat er voor 2024 een positief resultaat ontstaat van € 400.000.

Actualisatie beschermd Wonen

Er is geconstateerd dat er voor 2024 een verhoging van budget heeft plaatsgevonden voor volumegroei, terwijl hier geen sprake van is bij Beschermd Wonen. Voorstel is om dit bedrag van € 2.229.288 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Wmo & Jeugdzorg.

Dekking tekort zorg uit BR Wmo en jeugdzorg

De ruimte die binnen de bestemmingsreserve Wmo en jeugdzorg aanwezig is (rekening houdend met benodigde dekking voor Beschermd Wonen in de komende jaren) wordt in 2024 ingezet als dekking voor de nadelen op het programma Zorg.

S08 Welzijn en inclusie

	Begroting Stand Maart 2024	Afwijking Turap 1	Prognose Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	36.271	387	36.658
Baten	3.340	0	3.340
Saldo lasten en baten	-32.931	-387	-33.318
Toevoegingen aan reserves	570	0	570
Onttrekkingen aan reserves	2.624	158	2.782
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	2.054	158	2.212
Prognose resultaat	-30.877	-229	-31.106

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	387	N				
Asiel, Vluchtelingen en inburgering	158	N	Uitvoeringskosten Bureau Nieuwkomers	I	BR	N
Welzijn	104	N	DU Maatschappelijke opvang	S	AR	J
Maatschap opvang vrouwenopvang en huiselijk geweld	95	N	DU Vrouwenopvang	S	AR	J
Maatschap opvang vrouwenopvang en huiselijk geweld	30	N	DU Veilige steden	S	AR	J
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	158	V				
Asiel, Vluchtelingen en inburgering	158	V	Dekking uitvoeringskosten Bureau Nieuwkomers uit BR Asiel en inburgering	I	BR	N

Uitvoeringskosten Bureau Nieuwkomers

Vanuit de begroting van Asiel en Inclusie is structureel een bedrag van € 1,1 miljoen beschikbaar voor de uitvoeringskosten van Bureau Nieuwkomers. Daarnaast is tot en met 2024 via een taakmutatie extra geld beschikbaar vanuit het gemeentefonds.

In de structurele capaciteitsbehoefte is nu uitgegaan van de huidige omvang van 800 dossiers voor de begeleidingskosten. Voor het begeleiden van dit aantal dossiers is structureel extra formatie nodig. In de tabel hieronder is zichtbaar hoeveel extra lasten nodig zijn.

Landelijk is VNG met een lobby gestart om de uitvoeringskosten ook na 2024 vanuit het gemeentefonds gefinancierd te krijgen. Voor Arnhem is de claim op het niveau wat nu het tekort is. In de bestemmingsreserve voor Asiel en Inburgering is voldoende dekking om tot 2029 het tekort op te vangen.

Het tekort is € 158.000 in 2024 en wordt gedekt uit de bestemmingsreserve Asiel en Inburgering.

DU Maatschappelijke opvang

Voor de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang zijn de onderliggende aantallen geactualiseerd in de septembercirculaire 2023. Arnhem ontvangt op basis daarvan in 2024 € 104.000 meer ter dekking van de kosten. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

DU Vrouwenopvang

De invoering van de Wet Seksuele Misdrijven zal naar verwachting leiden tot een verhoogde instroom bij de Centra voor Seksueel Geweld (CSG). Gemeenten worden gecompenseerd via de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang. Arnhem ontvangt in 2024 € 95.000 meer. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

DU Veilige steden

De negen gemeenten die participeren in het programma Veilige Steden van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) ontvangen voor de periode 2023-2026 een bijdrage van circa € 0,36 miljoen. Het programma heeft als doel de sociale veiligheid van vrouwen en meisjes in de publieke ruimte te vergroten. De middelen worden volgens bestaande afspraken met de deelnemende gemeenten verdeeld. Arnhem ontvangt in 2024 hiervoor € 30.000. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

S09 Gezondheid en sport

	Begroting Stand Maart 2024	Afwijking Turap 1	Prognose Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	31.581	151	31.732
Baten	6.651	0	6.651
Saldo lasten en baten	-24.930	-151	-25.081
Toevoegingen aan reserves	431	0	431
Onttrekkingen aan reserves	1.134	0	1.134
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	703	0	703
Prognose resultaat	-24.227	-151	-24.378

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	151	N				
Sport	100	N	Klimaatinstallatie Valkenhuizen	I	AR	J
Publieke gezondheid en GGD	51	N	TM Rijksvaccinatieprogramma	S	AR	J
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

Klimaatinstallatie Valkenhuizen

Er zijn al enkele jaren problemen met het binnenklimaat van zwembad Valkenhuizen waarbij vele onderzoeken hebben plaatsgevonden. Uiteindelijk is de conclusie getrokken dat het huidige klimaatsysteem de klachten niet weg kan nemen. Inmiddels hebben het afgelopen jaar provisorische maatregelen plaatsgevonden om de klachten weg te nemen en het zwembad open te houden. Dat is gelukt maar het is geen houdbare en duurzame situatie op de lange termijn.

De afgelopen maanden is onderzoek verricht om de huidige klimaatinstallatie om te bouwen naar een klimaatsysteem zoals bij zwembad De Grote Koppel. Het ombouwen wordt uitgesplitst in 3 verschillende fases:

1. Vervangen en aanpassen bestaande regeltechniek van het klimaatsysteem;
2. Toevoegen extra luchtroosters en bouwkundige aanpassingen. Waarna een periode van monitoring met de bestaande luchtbehandelingscapaciteit;;
3. Waar nodig toevoegen van extra luchtbehandelingscapaciteit.

De start van de werkzaamheden zijn gepland in het eerste kwartaal van 2024 met een doorlooptijd van een tot anderhalf jaar.

De totale kosten van deze investering voor alle aanpassingen bedragen maximaal € 900.000 (zie hiervoor de bijlage investeringen). Daarnaast zal een deel van de reeds eerder geactiveerde investering versneld moeten worden afgeschreven, dit betreft een bedrag van maximaal € 100.000.

Taakmutatie Rijksvaccinatieprogramma

Vanaf 1 januari 2024 wordt de uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie formeel overgedragen aan de gemeenten. Bij de septembercirculaire 2023 zijn de bijbehorende middelen, circa € 4 miljoen per jaar, voor de uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie aan het gemeentefonds toegevoegd. Voor Arnhem gaat het in 2024 om circa € 51.000. De gemeente Arnhem heeft de realisatie van het vaccinatieprogramma ondergebracht bij de VGGM. De baten zijn verwerkt in het voordeel op het gemeentefonds op S00, de lasten worden in dit programma gerealiseerd.

S10 Klimaat en energie

	Begroting Stand Maart 2024	Afwijking Turap 1	Prognose Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	27.054	0	27.054
Baten	15.294	0	15.294
Saldo lasten en baten	-11.760	0	-11.760
Toevoegingen aan reserves	38	0	38
Onttrekkingen aan reserves	767	0	767
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	729	0	729
Prognose resultaat	-11.031	0	-11.031

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	0					
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

S11 Ruimtelijke ontwikkeling

	Begroting Stand Maart 2024	Afwijking Turap 1	Prognose Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	52.847	0	52.847
Baten	39.036	0	39.036
Saldo lasten en baten	-13.811	0	-13.811
Toevoegingen aan reserves	25.134	0	25.134
Onttrekkingen aan reserves	16.654	0	16.654
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-8.480	0	-8.480
Prognose resultaat	-22.291	0	-22.291

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	0					
Baten	0					
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

S12 Wonen en leefomgeving

	Begroting Stand Maart 2024	Afwijking Turap 1	Prognose Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	59.505	375	59.880
Baten	45.590	300	45.890
Saldo lasten en baten	-13.915	-75	-13.990
Toevoegingen aan reserves	9.657	0	9.657
Onttrekkingen aan reserves	15.812	0	15.812
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	6.155	0	6.155
Prognose resultaat	-7.760	-75	-7.835

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	I/S	AR/ BR	B
Lasten	375	N				
Openbare ruimte	800	N	Kosten lachgascilinders	S	AR	N
Afval	80	N	Kosten ruimen fietsen	S	AR	N
Dierenwelzijn en biodiversiteit	50	N	Dierentehuis (23M104)	S	AR	N
Groen en klimaatadaptie in de stad	-100	V	Dekking Natuurcentrum (Molenplaats): Projectbudget Poort vnaar de Veluwe	I	AR	N
Natuur en stadsparken	-105	V	Dekking Natuurcentrum (Molenplaats): Bossen en Parken/Natuur	S	AR	N
Afval	-350	V	Afval Grof vuil ophalen aan huis	I	AR	N
Baten	300	V				
Afval	400	V	Opbrengsten afvalstoffenheffing	I	AR	N
Openbare ruimte	-100	N	Opbrengstdaling scheepvaartsrechten	I	AR	N
Toevoegingen aan reserves	0					
Onttrekkingen aan reserves	0					

Kosten lachgascilinders

Lachgascilinders leveren een veiligheidsgevaar op tijdens inzameling en verwerking en veroorzaken explosies met veel schade in de verbrandingsoven. Op basis daarvan hebben zowel de verwerker van het afval als de inzamelaar in 2023 aangegeven het Arnhemse afval niet langer te kunnen accepteren met de huidige hoeveelheden lachgas. Er is door het Rijk een verbod ingesteld op lachgas, waardoor statiegeldsysteem is komen te vervallen. In oktober 2023 heeft het college een set van maatregelen vastgesteld waarmee we de urgente situatie rondom lachgascilinders in het afval, zo goed mogelijk in banen leiden. Daarmee is gestart met een voorsorteringsslag waardoor het afval nog verwerkt kon worden. Inmiddels is er in de afgelopen maanden een duidelijker beeld gekomen over de aantallen lachgascilinders in het afval en in de buitenruimte. De urgentie van dit probleem was en blijft hoog waarvoor in 2024 extra kosten van € 800.000 gemaakt moeten worden.

Kosten ruimen fietsen

Er is behoefte aan meer en vooral structurele handhaving met betrekking tot geparkeerde fietsen. Daarom wordt per 2025 het fietsruimen ondergebracht bij de nieuwe parkeerdienstverlener en hebben we een fietsruimploeg. Deze kosten bedragen € 80.000 structureel vanaf het jaar 2024 en kunnen vanaf 2025 worden betrokken bij de afvalstoffenheffing.

Dierentehuis

Eind 2023 is een langjarige overeenkomst aangegaan met het Dierentehuis Arnhem e.o waarbij tevens de afspraken over het gezamenlijk opdrachtgeverschap tussen de gemeenten is vastgelegd.

In Arnhem en de regio is gekozen voor verbetering van de opvang van dieren in vergelijking tot de bestaande opzet met een verouderd gebouw. Dit leidt onvermijdelijk tot meerkosten. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door rentestijging en kostenstijgingen in de bouw en de noodzaak om meer beroepskrachten in te zetten. Op basis van de begroting en de jaarrekening en in overleg met SDA wordt de te betalen vergoeding aan SDA jaarlijks gezamenlijk vastgesteld. Gebaseerd op de begroting 2023-2026 van SDA betekent dit een stijging van de kosten ten opzichte van het beschikbare budget met € 50.000 in 2024

Dekking Natuurcentrum (Molenplaats): Bossen en Parken/Natuur, Projectbudget naar de Veluwe

Zie programma S04 voor de toelichting.

Afval Grof vuil ophalen aan huis

Inwoners hebben de mogelijkheid om grofvuil aan te bieden op onze afvalbrengstations. In 2024 wordt voor het tweede jaar aan inwoners bij wijze van proef de mogelijkheid geboden om daarnaast ook twee maal per jaar een afspraak te maken om gratis grofvuil aan huis op te laten halen door onze inzamelaar.

Bij het opstellen van de begroting 2024 is daarom rekening gehouden met een stijging van de kosten.

Enerzijds doordat inzameling aan huis duurder is dan via de afvalbrengstations; anderzijds omdat door de mogelijkheid van gratis afspraken een hoger totaalvolume van grofvuil werd verwacht. Tot nog toe zien we echter dat het aantal afspraken aan huis en de daarmee gepaard gaande kosten lager zijn dan begroot. Ook zien we dat er voornamelijk sprake is een verschuiving van het aanbodgedrag, waarbij inwoners nu meer kiezen voor de gratis afspraak in plaats van het aanbieden op de afvalbrengstations.

In totaal is er geen sprake van een toename van de hoeveelheid grofvuil, en dus ook geen toename van de verwerkingskosten op dit punt (was wel begroot). Per saldo verwachten we eind 2024 € 350.000 over te houden.

Opbrengsten afvalstoffenheffing

In de begroting is een bedrag van € 400.000 opgenomen ter dekking van de kosten van vermindering van aanslagen afvalstoffenheffing. Verminderingen worden voornamelijk toegekend naar aanleiding van verhuizingen buiten de gemeente. In dat geval wordt de aanslag verminderd voor het aantal maanden dat men niet meer in Arnhem woont. Aan de nieuwe bewoner wordt voor de resterende maanden van het jaar weer een aanslag opgelegd. De betreffende maanden zitten hierdoor dubbel in de opbrengsten en de verminderingen moeten gezien worden als een correctie op de opbrengsten (negatieve opbrengsten). In de begroting is wel een bedrag opgenomen voor de kosten van vermindering, maar niet voor de dubbele opbrengsten. Hierdoor ontstaat in de realisatie voor 2024 een verwacht voordeel van € 400.000. Voor 2025 en verder zal bij de tariefberekening worden uitgegaan van de met bezwaar gesaldeerde opbrengsten, waardoor een afwijking met deze oorzaak niet meer ontstaat.

Opbrengstdaling scheepvaartrechten

In de Begroting 2024 is in de opbrengsten scheepvaartrechten geen rekening gehouden met de sluiting van de Rijnkade omdat er bij het opstellen van de Begroting nog vanuit werd gegaan dat we de cruisevaart konden ontvangen op de Nieuwe Kade. Er zijn geen alternatieve mogelijkheden om de cruisevaart gedurende de vernieuwing van de Rijnkade elders in Arnhem te faciliteren waardoor er een opbrengstdaling van € 100.000 wordt verwacht. Hierover worden gesprekken gevoerd met het COA.

Bezuinigingsopties

Om te komen tot een aantal opties voor bijsturing is zowel gezocht naar bezuinigingen die zorgen voor incidentele ruimte, als naar mogelijkheden om de structurele lasten te verlagen. Ook zijn de mogelijkheden om de opbrengsten te verhogen onderzocht. Dit is in eerste instantie gedaan op een manier waarbij de ambities op de langere termijn zoveel mogelijk overeind kunnen blijven en de pijn voor de stad zo beperkt mogelijk is.

In de Perspectiefnota 2025-2028 zijn de bezuinigingsopties voor de jaren 2024 en verder opgenomen, in deze Turap-1 zijn alleen de opties verwerkt die (ook) in 2024 aan de orde zijn. Deze zijn opgenomen in onderstaande tabel:

Programma	Onderwerp	Bedrag x € 1.000
S00	Reëel ramen loonsom	1.000
S00	Vrijval budget verbeteren systemen en processen	400
S00	Jongerenbudget laten vervallen	200
S00	Ondersteuning college verminderen	82
S00	Vrijval BR Burgerparticipatie: geen middelen voor dashboard betrokkenheidsprofielen	60
S00	Vrijval BR Burgerparticipatie: geen middelen voor Participatiegids	25
S00	Vrijval budget sustainable development goals	100
S03	Vrijval middelen i.v.m. niet verplaatsen Warenmarkt	175
S03	Vrijval budget voor Dutch Green Week	300
S06	Vrijval bestemmingsreserve Energiearmoedefonds	4.133
S06	Rekensystematiek BUIG Arnhems Beeld toepassen	2.264
S09	Voordeel sportbedrijf	500
S09	Voordeel Brede Spuk	150
S09	Seniorenbeweging via Brede Spuk	200
S11	Opstellen voorbereidingsbesluiten	26
S12	Inzet middelen huisvesting bijzondere doelgroepen	900
Totaal		10.515

Reëel ramen loonsom

Het voorstel is om de ambtelijke organisatie niet meer te begroten op basis van het maximum van de salarisschaal, maar op basis van het maximum van de salarisschaal minus één periodiek. Hiermee kan in 2024 € 1,0 miljoen ruimte worden gevonden. Deze wijziging in de systematiek is te onderbouwen doordat de actuele samenstelling van ons personeelsbestand (qua leeftijd en ervaringsjaren) de laatste twee jaren minder kostbaar is gebleken dan begroot.

Vrijval budget verbeteren systemen en processen

In de begroting voor 2024 is een incidenteel bedrag opgenomen van € 400.000 met de bedoeling het in te zetten voor de verbetering van systemen en processen. Hierop zijn nog geen toezeggingen, aanspraken of anderszins van toepassing waardoor het in principe anders ingezet kan worden / kan worden bespaard. Genoemde besparing doet wel afbreuk aan de doelstellingen van het organisatieprogramma Lekker Werken aan de Ambities van Arnhem (LWAA). Eén van de grootste ergernissen van medewerkers is juist klantvriendelijkheid, inefficiency, e.d. van en in processen en systemen.

Jongerenbudget laten vallen

Het jongerenbudget heeft als doel om de instroom van jonge potentials in onze organisatie te vergroten. Dit budget is bijvoorbeeld veelvuldig ingezet voor instroom van trainees waarvoor op de afdelingen nog geen reguliere formatie beschikbaar was. Nu de gemeentepool van start is gegaan, ontstaat er een dubbeling. Ook de gemeentepool heeft immers als doel om instroom van (o.a.) jonge potentials in onze organisatie te vergroten. Hiermee kan dus gekeken worden naar het, in de komende jaren, afschalen van het jongerenbudget. Dit kan niet volledig en per direct aangezien er nog dekking nodig is voor zittende formatie en dit budget tevens gebruikt wordt voor financiering van werkervaringsplekken.

Ondersteuning college verminderen

Voorgesteld wordt om de ondersteuning van het college te verlagen voor de onderdelen woordvoering, wethoudersadvies en het secretariaat. Het gevolg van deze maatregel is dat er rekening moet worden gehouden met de beschikbare capaciteit en dat niet aan alle aspecten kan worden voldaan zoals men dat nu gewend is. Er moeten keuzes worden gemaakt met betrekking tot zichtbaarheid als het gaat om woordvoering, agendabeheer en ook de adviseurs kunnen zich minder toeleggen op hun taken.

Vrijval BR Burgerparticipatie: geen middelen voor dashboard betrokkenheidsprofielen

In het actieprogramma "Samen maken we Arnhem" was rekening gehouden om € 60.000 aan te wenden voor betrokkenheidsprofielen. Op basis van big data onderscheidt het model acht groepen inwoners die van elkaar verschillen in vertrouwen in de overheid en algemene betrokkenheid. Over de inzet van deze middelen waren nog geen afspraken gemaakt en in het kader van de bezuinigingen wordt voorgesteld deze middelen ten gunste van de Algemene reserve vanuit de Bestemmingsreserve Burgerparticipatie te laten vrijvallen.

Vrijval BR Burgerparticipatie: geen middelen voor Participatiegids

In het actieprogramma "Samen maken we Arnhem" was rekening gehouden om € 25.000 aan te wenden voor de participatiegids. De participatiegids geeft per wijk een beeld van de inwoner en welke participatieprojecten in deze wijken plaats hebben gevonden. Over de inzet van deze middelen waren nog geen afspraken gemaakt en in het kader van de bezuinigingen wordt voorgesteld deze middelen ten gunste van de Algemene reserve vanuit de Bestemmingsreserve Burgerparticipatie te laten vrijvallen.

Vrijval budget Sustainable Development Goals

In verband met herschikking van de prioriteiten komt dit budget te vervallen. Binnen de bestaande formatie blijft dit thema onder de aandacht en proberen we in de lopende projecten en met de brede welvaart de koppeling te maken.

Vrijval middelen i.v.m. niet verplaatsen Warenmarkt

Deze kosten gaan niet ingezet worden, omdat de warenmarkt niet verplaatst gaat worden. Daar is geen draagvlak voor bij zowel de markt, als de gemeente als de andere stakeholders.

Vrijval budget voor Dutch Green Week

Gezien de beperkte capaciteit is ervoor gekozen om elders te prioriteren waardoor de Dutch Green Week niet georganiseerd wordt. In 2024 wordt wel de Electricity Week georganiseerd.

Vrijval bestemmingsreserve Energiearmoedefonds

Vanuit de Jaarrekening 2021 is een bedrag van € 2,8 miljoen bestemd voor de Energietoeslag 2022. In 2022 en 2023 is in de bestemmingsreserve een bedrag van tweemaal € 5 miljoen toegevoegd om de Wintertoeslag uit te keren om het tekort op de rijksbijdrage voor Energietoeslag te compenseren en een aantal crisismaatregelen te bekostigen. Door de onttrekking van het resultaat van de Jaarrekening 2021 waren in 2022 en 2023 minder middelen nodig uit de Bestemmingsreserve. Het bedrag van € 2,8 miljoen kan daarom vrijvallen uit de Bestemmingsreserve. Van het resterende bedrag van € 1,6 miljoen in de BR is € 0,3 miljoen voor een voucherregeling voor ondernemers beschikbaar. De overige € 1,3 miljoen is voor € 0,5 ton ontstaan uit een overschot op het noodfonds ondernemers, deze is niet meer nodig en kan vrijvallen. Daarnaast was € 0,8 miljoen bedoeld voor nieuwe crisismaatregelen in 2024 en 2025, maar hiervoor zijn nog geen concrete plannen uitgewerkt. Deze € 0,8 miljoen kan ook vrijvallen. Er worden dan geen nieuwe plannen gemaakt om inwoners/organisaties tegemoet te komen voor hogere energielasten.

Rekensystematiek BUIG Arnhems Beeld toepassen

Toepassen gunstiger beeld Arnhems bijstandsontwikkeling ipv vastgesteld standaard methodiek in Arnhem: We ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen (Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004) én voor de inzet van loonkostensubsidie. Dit is een specifieke uitkering. De hoogte van de uitkering aan Arnhem wordt vanuit het voor gemeente beschikbare macrobudget verdeeld op basis van een objectief verdeelmodel. Dit model berekent de objectieve kans dat een huishouden afhankelijk is van een bijstandsuitkering. De inrichting van de bekostigingssystematiek beoogt de gemeenten financieel te prikkelen om zoveel mogelijk mensen uit de uitkering te houden en aan het werk te helpen. Overschotten op de Buig-budgetten zijn vrij besteedbaar en tekorten moeten gemeenten in beginsel zelf opvangen. Gemeenten met een groot tekort kunnen onder voorwaarden een beroep doen op een vangnetregeling. Er is in Arnhem structureel sprake van een tekort op de uitgaven op de bijstandslasten ten

opzichte van de BUIG ontvangsten. Daarmee zijn we een nadeelgemeente. We ramen in de begroting structureel dit tekort. Dit doen we uit eigen middelen op basis van een prognosemodel dat gebaseerd is op de gemiddelde uitgaven over eerdere jaren dat het te begroten tekort in beeld brengt. In de nieuwe methodiek wordt het effect van uitstroom door inzet loonkostensubsidie doorgerekend op basis van het werkelijke beeld en prognose. Op basis van de resultaten op de BUIG in de afgelopen begrotingsjaren zien we dat we met aanpassing van dit model het tekort realistischer kunnen begroten en het resultaat beter kunnen benaderen. Met als gevolg dat we een minder groot tekort kunnen inboeken. De positieve ontwikkelingen op het BUIG-budget zijn resultaat van de succesvolle aanpak van het inzetten loonkostensubsidie en het meer op maat aanbieden van trajecten met de inwoner (samen beslissen). Het voortzetten van het huidige beleid van verruiming van regelingen Participatiewet, Bijverdienbeloning en nieuwe Werkwijze Samen Beslissen, participatiecarrousel, inzet Activerend werk en inzet overige re-integratieinstrumenten zoals loonkostensubsidie, jobcoaching etc. De inzet van de instrumenten zorgt voor een hogere participatiegraad en een trend van duurzame uitstroom. Hiermee kunnen we de dalende lijn vasthouden of constant houden. Het is randvoorwaardelijk dat deze trend wordt doorgezet om deze voorgestelde rekenmethode in te kunnen zetten. Dat kan alleen wanneer de huidige werkwijze van W&I op re-integratieinstrumenten in stand wordt gehouden. Er is sprake van communicerende vaten tussen het re-integratiebudget en de BUIG. Deze methode faciliteert dat we aan de voorkant minder grote tekorten hoeven te begroten en realistischer prognose kunnen opstellen op basis van het huidige ingezette beleid.

Voordeel sportbedrijf

Voor 2024 is het risico op een exploitatietekort inmiddels afgedekt met een incidentele raming in de begroting van 2024 en vanuit het Sportbedrijf is aangegeven dat € 650.000 aan subsidie niet verleend hoeft te worden. Dit is een incidenteel voordeel op de Arnhemse begroting, waarvan € 150.000 dient als dekking voor de motie Jongerenraad.

Voordeel Brede Spuk en seniorenbeweging via Brede Spuk

Binnen het programma gezondheid zijn er incidenteel middelen toegekend vanuit Gezond en Actief Leven Akkoord. De Brede Spuk heeft een looptijd tot 2026, waardoor er incidenteel bestedingen ten laste van de Spuk gebracht kunnen. Dat betekent dat er binnen het begrotingsprogramma middelen vrij kunnen vallen zonder dat het effect heeft op beleid en uitvoering.

Opstellen voorbereidingsbesluiten

Voor het opstellen van voorbereidingsbesluiten is een apart budget geraamd. Dit budget kan vervallen, de te maken kosten zullen in het vervolg uit het budget van de desbetreffende projecten worden gedekt.

Inzet middelen huisvesting bijzondere doelgroepen

In de begroting 2024 is de ambitie benoemd om het aantal passende en betaalbare woningen voor bijzondere doelgroepen verder uit te breiden. Voor 2024 tot en met 2027 is jaarlijks 1,5 miljoen beschikbaar. In 2024 is circa € 600.000 besteed, het resterende gedeelte van € 900.000 kan terugvallen naar de BR Wmo en jeugd en van daaruit vrijvallen ten gunste van de algemene middelen.

Investeringsen

Aanpassing investeringskredieten

De raad heeft investeringskredieten vastgesteld voor investeringen in gemeentelijk vastgoed. Voor een aantal lopende investeringsprojecten zijn aanpassingen van het investeringskrediet onvermijdelijk. Onderstaand wordt per project hierop een toelichting gegeven.

Klimaatadaptatie investeringskrediet rioolheffing

Als gevolg van klimaatverandering staat de leefbaarheid van onze stad onder druk en zijn er risico's voor onze veiligheid, gezondheid en economie. Om deze risico's te beperken worden er maatregelen genomen om verdere opwarming tegen te gaan én passen we onze leefomgeving aan op de gevolgen van het veranderende klimaat. Om de ambities zoals opgenomen in de Strategie Klimaatadaptatie Arnhem uit te voeren is er voor het jaar 2024 een investeringsbudget van € 800.000,- noodzakelijk. De daaruit vloeiende kapitaallasten van € 22.000 worden vanaf de jaarschijf 2025 betrokken bij de rioolheffing.

Klimaatinstallatie Valkenhuizen

Bij programma Gezondheid en sport is toegelicht dat er een investering noodzakelijk is in het klimaatinstallatie van zwembad Valkenhuizen.

De totale kosten van deze investering voor alle aanpassingen is maximaal € 900.000. Deze investering wordt afgeschreven in de voor installaties gebruikelijke afschrijvingstermijn van 20 jaar waarbij een jaarlijkse kapitaallast (vanaf 2025) van maximaal € 59.400 ontstaat.